

Maar toch, zoo gaan niet alle nachten voorbij, en aldus stil in rustigen slaap te mogen verzuken, is lang niet ieders deel.

We spreken nu nog niet over wie moet opblijven voor zijn levendaad. De schuldwaarde mag, omdat de nacht ingaat, zijn post niet verlaten. Een stad zonder nachtophoede zou een dorado voor dieven en inbrekers zijn. Bij het ges moe ook in den nacht gewaakt. In onze hospitalen moet ook des nachts de wacht worden betrokken. En ook in het particuliere gezin vaak de zorgzame moeder bij het ziekbed van haar lieveling. Men weet, wat strijd nog steeds gevoerd wordt, om aan wie in de bakkerij slooft en zwoeft, zijn nachtrust te verzekeren. Zoo is er schier op elke terrein een worsteling aangegaan tusschen ons drukke leven, dat op nachtdienst tot zelfs bij de telegraaf en op nachtreinen roept, en den eisch om nachtrust, die steeds luider begint te weerklinken. En dit geldt dan ook voor de menschen, die geheel afgelegen nog van de inbreuk op deze nachtrust, die leed en ongeval met zich brengt.

Job, de lijder der oudheid, heeft in al zijn pijnslijden ook *de nacht* gekend, en het is uit zo diepe zieleervaring dat hij 't Elías den Themaniet ten beschied gaf, hoe zijn nachten hem steeds meer „nachten der moete“ werden. „Nachten der moete“ drukt zo scherp en sterk het omgekeerde van de levensorde uit. Naar de levensorde die God voor ons instelde, is de dag voor de moete, en de nacht om uit die vermoeidheid, door rust, weer op volle kracht te komen. Doch wordt 't nu na een dag van bange vermoeienis nog een „nacht der moete“ er overheen, dan wordt de orde omgekeerd, de levenskracht uitgeput, de geest in ons verward, en voegt zich een stuk historie aan ons leven toe van zielekracht ontenuwende en ons verterende weedom.

Als 't zenuwleven overspannen raakt, krankheid 't evenwicht in ons gestel breekt, bloedandrang naar 't hoofd ons overspannt, en we, hoe we ook weeten en ons ontvenden, den slaap maar niet vatten kunnen, dan overkomt ons tweemaal steeds tegelijk. We missen dan voorreest den nieuwen toevloed van kracht dien alleen de rust van den slaap ons brengen kan, en ten andere verspillen we in onze slapeloosheid geheel noodeloos nog een zeer aanmerkelijk deel van de kleine kracht die ons resiste. Bij ernstige krankheid is 't daarom altoos de eerste vraag: hoe is de nacht geweest? Luidt dan 't antwoord gunstig, dan is er weer hope, maar ook, was de nacht slecht, dan voelt ge terstond dat de toestand weer verergerde.

Toch is krankheid of zenuwspanning niet 't eenige dat ons den slaap rooft. Ook de spanning van de taak die ons des morgens wacht, kan den slaap van onze oogen weeten. Een veldheer die vroeg in den morgen een beslissend veldslag moet leveren, zal bijna altoos den geheelen nacht wakker liggen, en zelfs nauwelijks uit zijn kleeren komen. En zo kan 't, zij 't al op mindere schaal, zelfs den jongen man overkomen, die den volgenden dag zijn examen heeft af te leggen, of den redenaar die voor 't volk of in 's lands raadzaal moet optreden, en zijn moede hoofd maar niet ontlasten kan. De dag die aanstaande is, werkt dan op den nacht die voorafgaat, te sterk in, en lang niet zelden is op den dag de volvoering van de levens-taak mislukt, juist doordat de nacht in te groote spanning doorworsteld was. Verreweg de meeste kinderen der menschen weten dat niet van af. Op heel het platteland zijn 't meestal nachten der verkwikking, om de nachten der moete aan de groote steden over te laten. Maar voorts is ook de aard van onze levendaad van zoo overwegenden invloed op onze nachtrust. Hoe hooger de taak, des te onrustiger zijn onze nachten, en de groote massa vormt er zich geen denkbeeld van, hoe vreemd de historie van den nacht te staan komt voor wie geroepen is bij 't krankbed of in gewichtige landzaken de verantwoordelijkheid op zich nemen.

Toch is ook hier een keerzijde. Een nacht met halven slaap, maar met een verrijkt innerlijk bezig zijn, kan ons wel vermoeien, doch geeft anderzijds toch ook weer zoo geheel eenige winste. De psalmist zong van dat wakkerliggen zoo roerend schoon:

Wanneer ik op mijn legerste, Aan U gedenk in stille nachten, Dan peinst mijn ziel met al haar krachten, Hoe Gij voor mij bent in angst en wee, Als mij de vijand wil 't onrigen, Mij vaardig zijt ter hulp geweest! Dies zal ik nu ook onbevreesd, In schaduw van uw vleugelen zigen.

Lezing van het Evangelie toont 't ons dan ook telkens weer, hoe rijk de betekenis was, die de nacht voor Jesus had. „Als het nu diep in den nacht was, zoo verhaalt Markus ons, opgestaan zijnde, ging Jesus uit en ging heen in een woeste plaats, en bad aldaar“. Een andermaal verhaalt Lukas ons, dat Jesus heel „den nacht overbleef in 't gebed“. Zelfs van de laatste dagen zijns levens lezen we: „Des daags nu was Jesus leereeds in den tempel, maar des nachts ging hij uit en vernachtte op den Olijfberg“. Nicodemus werd des nachts door Jesus ontvangen. En toen Jesus aan den vooravond van zijn sterven naar Gethsemane uitging, en Judas kwam op til was, voegde Johannes er zoo uitdrukkelijk bij: „En het was nacht“.

En al droeg dit alles nu bij Jesus een geheel eenig karakter, toch toont heel de Schrift ons, hoe ook de helden in 't geloof die God vreesden, een eigen leven in den nachtkenden, was juist de sterkte van het geloof in aanwies. „Bij nacht, zoo zong David het uit, onderwijzen zij mijn pieren“. Een andermaal betuigt de psalmist: „In den nacht overleide ik in mijn hart“. In den vierlijken 139den Psalm betuigt David: „Als ik zegde, de duisternisse zal mij immers bedekken, dan is de nacht een licht om mij“. In Jesaja 26 jubelt al Gods volk: „Met mijn ziel heb ik u begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest die in mijn binnenste is, u roeg zoeken“. Het is voor de vromen in hun nachten altoos van twee kanten tegelijk. Enerzijds jubelen ze, dat „God hun psalmen geeft in den nacht“, maar ook anderzijds dat 't hun in 't nachtelijk uur zoo bange kan zijn, dat ze den ganschen nacht „hun legerste in hun tranen swemmen doen“.

De nacht is zoo wonderbaar. In den donkeren nacht woelt 't demonische. Denk slechts aan Gethsemane. Denk maar aan zoo menige samenwering die in den nacht voldegen is. Vraag u maar af, wat misdaad en gruwel in den nacht zich aantrekt. En niet minder, wat sonde van zinnelijkheid en zelfverwerping ons menschelek leven in de ure van den nacht, vooral in onze groote steden, ontrent. Sataan mint den nacht.

Maar van Gods zijde wringt en werkt juist in het nachtelijk uur kracht des Geestes tegen

dat zondig drijven in. In het nachtelijk uur zijn de discipelen aan Jesus gekeerd, maar ook in 't nachtelijk uur sterkte Jesus door 't gebed de kracht, die ons voor eeuwig redden zou. Het stuk wereldhistorie dat eens bij Golgotha, en sinds in het leven der geloofshelden en heldinnen, bijzonderlijk in het nachtelijk uur is afgespeeld, wilt 't zelfs in belangrijheid van wat de dag bij 't licht der zon ons gebracht heeft. Het was in den nacht dat de heerschen Gods 't „Kere zij God in de hoogte hemelen!“ uitsong in Efratha's velden. Meer nog in den nacht dan bij 't licht van den dag hebben de mannen Gods hun heilige gezichten gezien.

En ook nu nog blijft 't als van ouds. De nacht die rust zou brengen, brengt maar al te vaak vermoeienis en lijden des geestes, maar klaag daarom niet over elken nacht die slapeloos verliep.

Rijk van God geregende mannen en vrouwen hebben zoo telkens betuigd, dat ze juist voor hun slapeloze nachten God soms danken konden, en dat ze om niets die heerlijke nachten hadden willen missen.

Dr. A. K.

Amsterdam, 11 April 1913.

Het Congres voor Evangelisatie, deze week te Amsterdam gehouden, mag in elk opzicht wel geslaagd heeten. De opkomst ging de verwachting verre te boven. Er heerschte opgewektheid en geestdrift. De leiders van de verschillende onderwerpen toonden op de hoogte te zijn van de te behandelen stof en gaven menig kostelijk referaat. De discussie droeg een ernstig en broederlijk karakter ook waar op enkele punten verschil van inzicht bleek. Menige uitnemende praktische raad werd in de afdelingsvergaderingen gegeven.

Het is te hopen, dat het Comité, waarvan het congres uitging, zorg zal dragen, dat de acta in goedversorgen vorm worden uitgegeven, evenals bij het Sociaal Congres, en daardoor aan de Kerken een handleiding zal worden geboden voor den arbeid der Evangelisatie.

Als eerste proeve is dit congres metterdaad uitnemend geslaagd.

K